

**Краткое нетехническое резюме
по материалам Комплексного экологического разрешения
на период 2026–2030 гг.**

**Товарищество с ограниченной ответственностью
«Атырауский нефтеперерабатывающий завод»**

1. Описание предполагаемого места осуществления деятельности, план с изображением его границ

Товарищество с ограниченной ответственностью «Атырауский нефтеперерабатывающий завод» (АНПЗ) – крупнейшее предприятие на западе Казахстана по переработке нефти и производству нефтепродуктов. Является одним из трех крупных нефтеперерабатывающих заводов Республики Казахстан. Построен в годы Великой Отечественной войны и введен в эксплуатацию в 1945 г.

Юридический адрес: 060010, Республика Казахстан, г. Атырау, улица Зейнолла Кабдолова, 1.

Предприятие выпускает более 20 наименований товарных нефтепродуктов: газы углеводородные, сжиженные, топливные, автомобильные и дизельные топлива экологических классов К-4 и К-5, топливо для реактивных двигателей, вакуумный газойль, печное топливо, мазут, судовое топливо, коксы нефтяные, сера техническая и т.д. На сегодняшний день завод является единственным в Казахстане производителем нефтехимической продукции – бензола и параксилола.

Общая площадь земельного участка ТОО «АНПЗ» под нефтеперерабатывающий завод составляет 235,7806 га. В соответствии с целевым назначением земли ТОО «АНПЗ» относятся к категории земель промышленности.

Площадка ТОО «АНПЗ» расположена на юго-восточной окраине г. Атырау, в промышленной зоне. С северо-восточной стороны ТОО «АНПЗ» граничит с производственными площадками химического завода и Атырауской ТЭЦ. С северо-западной стороны за автомагистралью, проходящей вдоль территории завода, находятся производственные и административные здания и объекты противопожарной, воинской службы. Ближайшая жилая зона расположена в северо-западном направлении на расстоянии 650 метров от крайнего источника загрязнения ТОО «АНПЗ».

Географические координаты участка: 51°55'32.63, 47° 4'24.92;

Географические координаты территории воздействия:

Юг - 51°55'35.18"В, 47° 3'20.28"С

Запад - 51°53'59.77"В, 47° 3'55.07"С

Север - 51°54'55.77"В, 47° 5'10.93"С

Восток - 51°57'11.30"В, 47° 4'24.42"С

Режим работы предприятия: круглосуточный, две смены по 12 часов 365/366 дней в году.

Рисунок 1 – Ситуационная карта-схема района расположения ТОО «АНПЗ»

2. Описание затрагиваемой территории с указанием численности ее населения, участков, на которых могут быть обнаружены выбросы, сбросы и иные негативные воздействия намечаемой деятельности на окружающую среду, с учетом их характеристик и способности переноса в окружающую среду; участков извлечения природных ресурсов и захоронения отходов

Район расположения ТОО «АНПЗ» характеризуется резко континентальным климатом, для которого характерны засушливость весенне-летнего периода, высокие летние и низкие зимние температуры, недостаточное и неустойчивое по годам количество атмосферных осадков с летним их максимумом. Для местного климатического режима отличительной особенностью являются резкие изменения температуры воздуха при переходе от холодного к теплomu сезонам, значительные колебания температуры в течение года. Метеорологические характеристики согласно справке филиала РГП «Казгидромет» по Атырауской области за январь-май 2026 года.

Средняя максимальная температура воздуха самого жаркого месяца (август) в °C +35,1.

Средняя минимальная температура воздуха самого холодного месяца (февраль) в °C -9,4.

По данным Национальной бюро статистики на 1 июля 2026 года численность населения Атырауской области составила 717 тысячи человек. Из них 393 тысячи (54,8%) — городские жители, 324 тысячи (45,2%) — сельские жители. Климат города Атырау - умеренный, резко континентальный.

3. Краткое описание намечаемой деятельности

Комплексное экологическое разрешение (далее - КЭР), представляет собой документ установленного образца и содержит сведения в соответствии с п. 1 ст. 112 Экологического Кодекса Республики Казахстан (далее - Кодекс). В соответствии с п. 2 этой же статьи формы бланков комплексного экологического разрешения и порядок их заполнения устанавливаются правилами выдачи экологических разрешений (приказ и.о. Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 9 августа 2021 года №319). На основании нормативно-правовой документации для получения КЭР необходим следующий перечень документов:

1) в отношении намечаемой деятельности – проектная документация по строительству и (или) эксплуатации объектов;

1-1) заключение по результатам оценки воздействия на окружающую среду либо заключение о результатах скрининга воздействий намечаемой деятельности, содержащее вывод об отсутствии необходимости проведения обязательной оценки воздействия на окружающую среду;

2) обоснование технологических нормативов и проект нормативов эмиссий вместе с материалами экологической оценки по упрощенному порядку;

3) проект программы управления отходами;

4) проект программы производственного экологического контроля;

5) для действующих объектов I категории при невозможности соблюдения ими технологических показателей, связанных с применением наилучших доступных техник - проект программы повышения экологической эффективности, разработанной в соответствии со статьей 119 Экологического Кодекса РК;

6) проект нормативов размещения серы в открытом виде на серных картах (при проведении операций по разведке и (или) добыче углеводородов).

Согласно п. 1 ст. 113 Кодекса основой установления технологических нормативов являются наилучшие доступные техники.

Заключения по наилучшим доступным техникам утверждаются Правительством Республики Казахстан на основании справочников по наилучшим доступным техникам.

Проект технологических нормативов разрабатывается в соответствии с Правилами определения нормативов допустимого антропогенного воздействия на атмосферный воздух, утвержденными приказом Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 14 сентября 2021 года № 375 и Правилами определения нормативов допустимого антропогенного воздействия на водные объекты, утвержденными приказом Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 16 июля 2021 года №254.

4. Вид деятельности

Товарищество с ограниченной ответственностью «АНПЗ» - крупнейшее предприятие на западе Казахстана по переработке нефти и производству нефтепродуктов. Является одним из трех крупных нефтеперерабатывающих заводов Республики Казахстан.

Вид деятельности по общему классификатору видов экономической деятельности (далее - ОКЭД): 19.20.1 Производство продуктов нефтепереработки. Бизнес-идентификационный номер: 040 740 000 537.

Согласно п.1.3 Раздела 1 Приложения 2 ЭК РК, деятельность ТОО «АНПЗ» (переработка углеводородов) относится к объектам I категории.

Состояние объекта: действующий.

Комплексное экологическое разрешение на эмиссии: на период 2026–2030 гг.

Сырье: нефть Западно – Казахстанских месторождений.

Объем переработки продукции составляет от 5,5 млн т/год до 6,1 млн т/год, в зависимости от Программы переработки, утверждаемой Министерством энергетики РК.

Глубина переработки нефти: 92%.

Вариант переработки нефти, согласно паспорту производства ТОО «АНПЗ» имеет возможность функционировать по топливному и топливно-нефтехимическому варианту в зависимости от плана производства.

В состав ТОО «АНПЗ» входят следующие производства:

- производство переработки нефти и глубокого обессеривания нефтепродуктов;
- производство ароматических углеводородов;
- производство глубокой переработки нефти;
- производство гидрогенизационных процессов;
- производство кокса и серы;
- производство тепловой и электрической энергии;
- производство и транспортировка нефтепродуктов;
- цех электроснабжения;
- цех очистных сооружений и промканализаций;
- цех водопотребления;

- цех контрольно-измерительных приборов и автоматизации технологических процессов;
- ремонтно-механический цех;
- ИЦ «Центральная заводская лаборатория»

5. Нормативы допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферу

В проекте НДВ рассматривается период с 2026–2030 годы.

По результатам проведенной инвентаризации источников выбросов загрязняющих веществ на предприятии в августе 2026 г. установлено по основной площадке на период 2026 г., включая новые и исключенные, 267 источников выброса загрязняющих веществ в атмосферу, в том числе 185 организованных и 82 неорганизованных источников.

В целом по рассмотренным производственным площадкам ТОО «АНЗ» выделено:

- на 2026 г. - 267 источника выбросов загрязняющих веществ в атмосферу, из них: 185 организованных, 82 неорганизованных;
- на 2027 г. - 278 источника выбросов загрязняющих веществ в атмосферу, из них: 185 организованных, 93 неорганизованных;
- на 2028-2030 гг. - 279 источника выбросов загрязняющих веществ в атмосферу, из них: 185 организованных, 94 неорганизованных.

На период 2026–2030 гг. в атмосферный воздух будут выбрасываться загрязняющие вещества 79 наименований, относящиеся к 1–4 классам опасности.

В выбросах в атмосферный воздух содержатся следующие загрязняющие вещества:

Алюминий оксид, Железо (II, III) оксиды, Марганец и его соединения, Натрий гидроксид, Натрий станнат гидрат, Натрий гипохлорид, диНатрий карбонат, Олово оксид, Ртуть (II) дихлорид, Свинец и его неорганические соединения, Азота (IV) диоксид, Азотная кислота, Аммиак, Азот (II) оксид, Гидрохлорид, Серная кислота, Углерод, Сера диоксид, Сера элементарная, Сероводород, Углерод оксид, Фтористые газообразные соединения, Фториды неорганические плохо растворимые, Ортофосфорная кислота, Бутан, Пентан, Метан, Смесь углеводородов предельных C1-C5, Смесь углеводородов предельных C6-C10, Пентилены, Бут-1-ен, Пропен, Этен, Бензол, Диэтилбензол, Диметилбензол, Метилбензол, Этилбензол, 1,1-Дихлорэтен, Хлорэтилен, Тетрахлорэтилен, Хлорпарафины ХП-400, ХП-1100, Пентан-1-ол, Бутан-1-ол, 2-Метилпропан-1-ол, 4-Метил-2-пентанол, Метанол, Гидроксibenзол, Этан-1,2-диол, 2-Метил-2-метоксипропан, 2-Метокси-2-метилбутан, Проп-2-ен-1-аль, Формальдегид, Пропан-2-он, Карбамид, Уксусная кислота, Морфолин, Диметилдисульфид, Метантиол, Смесь природных меркаптанов, Этантиол, Диэтиламин, (Метиламино)бензол, Три(2-гидроксиэтил)амин, Ди(2-гидроксиэтил)амин, Бензин, Ингибитор коррозии ВНХ-1, Керосин, Масло минеральное нефтяное, Гептановая фракция, Уайт-спирит, Алканы C12-19, Взвешенные частицы, Пыль неорганическая, содержащая двуокись кремния 70–20%, Пыль неорганическая, содержащая двуокись кремния менее 20%, Пыль абразивная, Полиакриламид анионный АК-618, Тринатрий фосфат, Ди(2-гидроксиэтил)метиламин.

Валовый выброс загрязняющих веществ составляет:

На 2026 год - 14489,86249 тн/год;

На 2027 год - 14259,66861 тн/год;

На 2028 год - 14220,35416 тн/год;

На 2029 год - 13400,39711 тн/год;

На 2030 год - 12605,54134 тн/год.

6. Нормативы допустимых сбросов загрязняющих веществ в пруд-накопитель очищенных сточных вод

Проект НДС выполнен в соответствии с природоохранными, законодательными и нормативными требованиями, действующими в Республике Казахстан.

Нормативы допустимых сбросов загрязняющих веществ, отводимых со сточными водами ТОО «АНПЗ» в пруд-накопитель разработаны в связи с проведением корректировки нормативов допустимых сбросов.

Настоящим проектом устанавливаются нормативы допустимых сбросов в рамках получения материалов КЭР с 2026 по 2030 гг., в целом по ТОО «АНПЗ».

В проекте содержатся общие сведения о предприятии, как источнике загрязнения окружающей среды, сбрасывающем сточные воды в накопитель, описаны системы водоснабжения и водоотведения предприятия, приведены характеристика и эффективность работы очистных сооружений, гидрогеологические условия спуска сточных вод, параметры приемника сточных вод, методическая основа расчета НДС, расчеты нормативов НДС на перспективу (2026–2030 гг.).

Также описаны мероприятия по предупреждению аварийных сбросов, предложения по предотвращению аварийных ситуаций, предлагаемые технические мероприятия по снижению сбросов загрязняющих веществ и мероприятия по организации контроля за соблюдением нормативов НДС.

Выполнен расчет суточных и годовых объемов водопотребления и водоотведения, по результатам которых составлен водохозяйственный баланс. Дана оценка существующих систем водоснабжения и водоотведения рассматриваемых объектов. Произведен расчет НДС загрязняющих веществ согласно Приказа Министра экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан от 10 марта 2021 года № 63.

Источником водоснабжения производственного объекта являются:

✓ для хозяйственно-питьевых нужд и водоснабжения химической лаборатории – городская сеть хозяйственно-питьевого водопровода КГП «Атырау облысы Су Арнасы»;

✓ для производственных целей, в т.ч. на переработку нефти, выработку электроэнергии, коммунальные нужды, противопожарную защиту, подпитку систем оборотного водоснабжения – водопровод (техническая вода) от реки Жайык.

Согласно Разрешению на специальное водопользование номер KZ69VTE00344949 от 20.01.2026г. лимит забора воды из р.Жайык составил в 2026 году – 11 950,684 тыс.м³; в 2027 году – 12 445,417 тыс.м³; в 2028 году – 12 445,417 тыс.м³; в 2029 году – 12 445,417 тыс.м³; в 2030 году – 12 300,736 тыс.м³.

7. Характеристика накопителя сточных вод

Поля испарения расположены в левобережной части города Атырау.

В 2019 году решением областной администрации от общего поля-испарения во временное пользование для ТОО «АНПЗ» была передана площадь 860 кв.м.

ТОО «АНПЗ» собственными силами провели рекультивацию нескольких карт (1-2 сектора, осталась 3,-4 сектор) и совместно с Национальной Компанией «Казмунайгаз» разработан проект «TAZALYQ», где предусматриваются реконструкция механических очистных сооружений, а также завершены работы по установке трубопровода, сейчас стоки идут по закрытому типу. Завершены работы по реконструкции МОС и есть положительные результаты по соблюдению норм по нефтепродуктам.

Контроль за соблюдением нормативов допустимых сбросов в ТОО «АНПЗ» осуществляет непосредственно в месте выпуска очищенных сточных вод – водовыпуск №1 и водовыпуск №2.

Нормативы допустимых сбросов для ТОО «АНПЗ» разработаны для получения комплексного экологического разрешения (КЭР) сроком на период 2026-2030 года и установлены по 13 показателям: (нефтепродукты, фенольный индекс, ХПК, хлориды, азот нитритов, сульфаты, азот аммонийный, БПК₅, АПАВ, железо, взвешенные вещества, фосфаты, нитраты).

Нормативы допустимых сбросов установлены на расчетный период 2026-2030 годы и составляют по водовыпуску №1:

2026 год - 4672,375 тн/год;

2027 год - 4657,629 тн/год;

2028 год - 4638,371 тн/год;

2029 год - 4628,880 тн/год;

2030 год – 3565,131 тн/год.

по водовыпуску №2:

2026 год - 2070,658 тн/год;

2027 год - 2064,125 тн/год;

2028 год - 2057,753 тн/год;

2029 год - 2051,383 тн/год;

2030 год - 14018,643 тн/год.

8. Технологические нормативы выбросов загрязняющих веществ

Проект технологических нормативов выбросов загрязняющих веществ разработан на плановый период реализации программы повышения экологической эффективности — 2026–2030 годы.

В данном проекте выявлены маркерные загрязняющие вещества (МЗВ), для которых разработаны сроки достижения технологических нормативов.

Выявлены маркерные загрязняющие вещества на следующих производствах:

- Производство гидрогенизационных процессов;
- Производство ароматических углеводородов;
- Производство переработки нефти и глубокого обессеривания нефтепродуктов;
- Производство глубокой переработки нефти;
- Производство тепловой и электрической энергии.

На основе данных по концентрациям загрязняющих веществ были выделены следующие маркерные загрязняющие вещества (МЗВ):

- СО (оксид углерода) — на котлах № 9, 10, 11 ПТиЭЭ, а также на технологических печах установок каталитического риформинга и гидроочистки бензина;
- SO₂ (диоксид серы) — на установках каталитического крекинга;
- NO_x (оксиды азота) — на всех технологических печах.

Для каждого маркерного загрязняющего вещества установлены технологические нормативы, которые основываются на данных фактических выбросов за предыдущие периоды (2023-2025 гг.).

По нормативам, не соответствующим показателям выбросов, установленным в Заключениях по наилучшим доступным техникам, дополнительно определены планируемые показатели выбросов в соответствии с Программой повышения экологической эффективности.

Действует автоматизированная система мониторинга выбросов.

9. Технологические нормативы сбросов загрязняющих веществ

Технологические нормативы сбросов устанавливаются в комплексном экологическом разрешении для объектов I и II категории, в виде предельного количества (массы) сброса маркерных загрязняющих веществ на единицу объема сточных вод.

В данном проекте выявлены маркерные загрязняющие вещества (МЗВ), для которых разработаны сроки достижения технологических нормативов.

Под маркерными загрязняющими веществами принимаются нефтепродукты. По результатам мониторинга сточных вод, сбрасываемых в пруд-накопитель, концентрация на водовыпуске №1 по нефтепродуктам установлена 1,37 мг/дм³. Концентрация на водовыпуске №2 по нефтепродуктам установлена 0,797 мг/дм³, при том, что технологический показатель согласно заключению на НДТ - 0,3 мг/дм³.

Очистные сооружения ТОО «АНПЗ» представляют собой комплекс инженерных сооружений, обеспечивающих канализацию сточных вод – I-ой и II-ой системы канализации, дренаж, очистку и обезвреживание сточных вод на сооружениях механической и биологической очистки, доочистку сточных вод в естественных условиях биопрудов и разгрузку сточных вод путем испарения в пруде-накопителе.

В качестве дополнительного источника технического водоснабжения в целях экономного и рационального использования свежей технической воды на предприятии предусмотрено повторное использование очищенных сточных из I-й и частично из II-й системы канализации.

В своей деятельности ТОО «АНПЗ» стремится сокращать объемы водопотребления, повышать эффективность использования водных ресурсов, наращивать повторное и оборотное использование воды, повышать качество стоков.

С целью снижения содержания нефтепродуктов в сточных водах и достижения установленного технологического показателя при их сбросе в пруд-накопитель ТОО «АНПЗ» планирует реализовать в рамках Программы повышения экологической эффективности проекты «Водоподготовка свежей воды» и «Модернизация биологических очистных сооружений».

10. Нормативы допустимых физических воздействий на природную среду

Цель работы - определение физических воздействий, происходящих в процессе переработки углеводородного сырья и нормирование влияния на окружающую среду и на жизнедеятельность человека.

Инструментальные замеры проведены по следующим показателям: шум, вибрация, электромагнитные поля, гамма-излучение.

В связи с вступлением в силу нового Экологического кодекса РК от 2 января 2021 года № 400-VI ЗРК, в котором согласно статьи 38 ЭК РК к нормативам допустимого антропогенного воздействия на окружающую среду отнесли нормативы допустимых физических воздействий на природную среду, что в свою очередь включает в себя «Нормативы допустимых физических воздействий на атмосферный воздух» и «Нормативы допустимых физических воздействий на поверхностные воды».

Перечень источников физических воздействий на атмосферный воздух определён на основе инвентаризации вредных физических воздействий и их источников.

В результате обследования предприятия установлено, что источниками физических воздействий являются технологические печи, котлы-утилизаторы, электродвигатели, насосы, компрессоры, вытяжки, холодильники, вентиляторы, спецтехника. Основные вредные физические воздействия: шум, вибрация и электромагнитные поля (ЭМП).

Перечень источников воздействий и их характеристики определены на основе инвентаризации источников воздействий, которая сопровождалась проведением расчетов и измерений физических факторов на рабочих местах и в контрольных точках на границе санитарно-защитной зоны.

Для расчётов уровней шума на территории, нанесения на карту-схему источников вредных физических воздействий на атмосферный воздух использован программный комплекс ЭРА-ШУМ. С помощью программы ЭРА-ШУМ были смоделированы изолинии распространения шума на территории, прилегающей к предприятию. В результате программной обработки данных получены расчётные уровни шума. Рассчитанный уровень шума в контрольных точках не превышает установленных нормативов.

При проведении инструментального контроля применялось измерительное оборудование, прошедшее обязательную метрологическую поверку.

При измерении уровней физических факторов на рабочих местах по параметрам ионизирующих и неионизирующих излучений и вибрации превышения установленных гигиенических нормативов не выявлено.

Воздействие шума на работников снижено за счет применения средств индивидуальной защиты органов слуха.

Нормативы предельно допустимых уровней физических воздействий, установлены для каждого источника в виде допустимых уровней физических воздействий на компоненты природной среды, при этом установлено, что негативное физическое воздействие от такого источника в совокупности со всеми другими источниками не приводит к превышению установленных предельно допустимых уровней физических воздействий на природную среду.

Следовательно, существующие уровни физических факторов на источниках можно принять за норматив допустимых физических воздействий. На основании разработанного ПНФВ установлено, что источники физических воздействий на объектах ТОО «АНПЗ», не превышают установленные гигиенические нормативы.

11. Программа управления отходами

В производственной деятельности ТОО «Атырауский нефтеперерабатывающий завод» образуются 50 видов отходов производства и потребления, из них: 32 опасных и 18 неопасных видов отходов.

Собственный полигон захоронения отходов находится на консервации, с последующей процедурой рекультивации и ликвидации.

Объем образования отходов составляет:

- на 2026 год – 82443 тн/год;
- на 2027 год – 80243 тн/год;
- на 2028 год – 80143 тн/год;
- на 2029 год – 79306 тн/год;
- на 2030 год – 78406 тн/год.

12. Производственный экологический контроль (программа ПЭК)

Операторы объектов I категорий обязаны осуществлять производственный экологический контроль.

Целями производственного экологического контроля являются:

- получение информации для принятия оператором объекта решений в отношении внутренней экологической политики, контроля и регулирования производственных процессов, потенциально оказывающих воздействие на окружающую среду;
- обеспечение соблюдения требований экологического законодательства Республики Казахстан;
- сведение к минимуму негативного воздействия производственных процессов на окружающую среду, жизнь и (или) здоровье людей;
- повышение эффективности использования природных и энергетических ресурсов;
- оперативное упреждающее реагирование на нештатные ситуации;
- формирование более высокого уровня экологической информированности и ответственности руководителей и работников оператора объекта;
- информирование общественности об экологической деятельности предприятия;
- повышение эффективности системы экологического менеджмента.

Производственный мониторинг окружающей среды является элементом производственного экологического контроля, выполняемым для получения объективных данных с установленной периодичностью.

В рамках осуществления производственного мониторинга выполняются операционный-мониторинг, мониторинг эмиссий в окружающую среду и мониторинг воздействия.

Программа производственного экологического контроля ТОО «АНПЗ» разработана на 2026–2030 годы, включает:

1. Операционный мониторинг (мониторинг производственного процесса) - наблюдение за параметрами технологического процесса для подтверждения того, что показатели деятельности находятся в диапазоне, который считается целесообразным для его надлежащей проектной эксплуатации и соблюдения условий технологического регламента данного производства.

2. Мониторинг эмиссий:

- вода сточная: инструментальный метод контроля;
- выбросы промышленные: инструментальный метод контроля, в том числе автоматизированные системы мониторинга/расчетный метод контроля.

3. Мониторинг воздействия:

- вода поверхностная (фон пруда-накопителя): инструментальный метод контроля;

- вода подземная (сеть наблюдательных скважин): инструментальный метод контроля;
- воздух атмосферный (граница санитарно – защитной зоны): инструментальный метод контроля;
- радиационный мониторинг: инструментальный метод контроля;
- почва: инструментальный метод контроля.

Инструментальный метод контроля осуществляется производственной и/или независимыми лабораториями, аккредитованными в порядке, установленном Законом Республики Казахстан «Об аккредитации в области оценки соответствия».

Отчет о выполнении программы производственного экологического контроля предоставляются ежеквартально до первого числа второго месяца за отчётным кварталом в информационную систему уполномоченного органа в области охраны окружающей среды.

**Қысқаша техникалық емес түйіндеме
кешенді экологиялық рұқсаттың материалдары бойынша
2026-2030 жылдар кезеңіне
Жауапкершілігі шектеулі серіктестік
"Атырау мұнай өңдеу зауыты"**

1. Қызметті жүзеге асырудың болжамды орнының сипаттамасы, оның шекаралары көрсетілген жоспар

«Атырау мұнай өңдеу зауыты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі» (АМӨЗ) - Қазақстанның батысындағы мұнай өңдеу және мұнай өнімдерін өндіру бойынша ең ірі кәсіпорын. Қазақстан Республикасындағы үш ірі мұнай өңдеу зауытының бірі болып табылады. Ұлы Отан соғысы жылдарында салынған және 1945 жылы пайдалануға берілген.

Занды мекен-жайы: 060010, Қазақстан Республикасы, Атырау қаласы, Зейнолла Қабдолова көшесі, 1 құрылыс.

Кәсіпорын тауарлық мұнай өнімдерінің 20-дан астам түрін шығарады: көмірсутекті, сұйытылған газдар, отын газдары; К-4 және К-5 экологиялық кластарының автомобиль және дизель отындары, реактивті қозғалтқыштарға арналған отын, вакуумдық газойль, пеш отыны, мазут, кеме отыны, мұнай кокстары, техникалық күкірт және т.б. Бүгінгі таңда зауыт Қазақстандағы мұнай - химия өнімдерінің - бензол мен параксилолдың жалғыз өндірушісі болып табылады.

«АМӨЗ» ЖШС мұнай өңдеу зауытына арналған жер учаскесінің жалпы ауданы 235,7806 га құрайды. Жердің нысаналы мақсатына сәйкес «АМӨЗ» ЖШС өнеркәсіп жерінің санатына жатады.

«АМӨЗ» ЖШС алаңы Атырау қаласының оңтүстік-шығыс шетінде, өнеркәсіптік аймақта орналасқан. АМӨЗ солтүстік-шығыс жағынан химия зауыты мен Атырау ЖЭО өндірістік алаңдарымен шектеседі. Зауыт аумағының бойымен өтетін автомагистральдің солтүстік-батыс жағында өндірістік және әкімшілік ғимараттар мен өртке қарсы, әскери қызмет объектілері орналасқан. Жақын арадағы тұрғын аймағы солтүстік-батыс бағытта «АМӨЗ» ЖШС-нің ластану көзінен 650 метр қашықтықта орналасқан.

Учаскенің географиялық координаттары: 51°55'32.63, 47° 4'24.92;

Әсер ету аумағының географиялық координаттары:

Оңтүстік - 51°55'35.18"жылы, 47° 3'20.28"С

Батыс - 51°53'59.77"В, 47° 3'55.07"С

Солтүстік - 51°54'55.77"В, 47° 5'10.93"С

Шығыс - 51°57'11.30"В, 47° 4'24.42"С

Кәсіпорынның жұмыс тәртібі: тәулік бойы, жылына 12 сағат 365/366 күннен екі ауысым.

2. Көзделіп отырған қызметтің қоршаған ортаға шығарындылары, төгінділері және өзге де теріс әсерлері байқалуы мүмкін оның халқының санын, учаскелерін көрсете отырып, олардың сипаттамаларын және қоршаған ортаға көшіру қабілетін ескере отырып, қозғалатын аумақты сипаттау; табиғи ресурстарды алу және қалдықтарды көму учаскелерін

"Атырау мұнай өңдеу зауыты" ЖШС-нің орналасқан жері күрт континентальды климатпен сипатталады, ол көктем-жаз мезгілінің құрғақшылығымен, жаздың жоғары және қыстың төмен температурасымен, атмосфералық жауын-шашынның жеткіліксіз және тұрақсыз мөлшерімен сипатталады. олардың жазғы максимумымен жылдар. Жергілікті климаттық режим үшін айрықша ерекшелігі - суықтан жылы мезгілге ауысқанда ауа температурасының күрт өзгеруі, жыл бойына температураның едәуір ауытқуы. Метеорологиялық сипаттамалар «Қазгидромет» РМК Атырау облысы бойынша филиалының 2026 жылғы қаңтар–мамыр айларындағы анықтамасына сәйкес.

Ең ыстық айдағы (тамыз) ауаның орташа максималды температурасы $C +35,1$.

Ең суық айдағы (желтоқсан) ауаның орташа ең төменгі температурасы $-9,4$.

Ұлттық статистика бюросының мәліметі бойынша 1 шілде 2026 жылы Атырау облысы халқының саны 717 мың адамды құрады. Оның 393 мыңы (54,8%) қала тұрғындары, 324 мыңы (45,2%) ауыл тұрғындары. Атырау қаласының климаты - орташа, күрт континенттік.

3. Белгіленген қызметтің қысқаша сипаттамасы

Кешенді экологиялық рұқсат (бұдан әрі - КЭР) белгіленген үлгідегі құжат болып табылады және Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің (бұдан әрі - Кодекс) 112-бабының 1-тармағына сәйкес мәліметтерді қамтиды. Осы баптың 2-тармағына сәйкес кешенді экологиялық рұқсат бланкілерінің нысандары және оларды толтыру тәртібі экологиялық рұқсат беру қағидаларымен белгіленеді (Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 2021 жылғы 9 тамыздағы № 319 бұйрығы). Нормативтік-құқықтық құжаттама негізінде ЭПК алу үшін мынадай құжаттар тізбесі қажет:

1) көзделіп отырған қызметке қатысты - объектілерді салу және (немесе) пайдалану жөніндегі жобалау құжаттамасы;

1-1) қоршаған ортаға әсерді бағалау нәтижелері бойынша қорытынды немесе қоршаған ортаға әсерді міндетті бағалауды жүргізудің қажеті жоқ деген қорытындыдан тұратын, жоспарланған іс-шараларға әсер ету скринингінің нәтижелері туралы қорытынды;

2) оңайлатылған тәртіп бойынша экологиялық бағалау материалдарымен бірге технологиялық нормативтердің негіздемесі және эмиссиялар нормативтерінің жобасы;

3) қалдықтарды басқару бағдарламасының жобасы;

4) өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасының жобасы;

5) I санаттағы жұмыс істеп тұрған объектілер үшін, егер олардың ең жақсы қол жетімді техниканы қолдануға байланысты технологиялық көрсеткіштерді сақтауы мүмкін болмаса - Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 119-бабына сәйкес әзірленген экологиялық тиімділікті арттыру бағдарламасының жобасы;

6) күкіртті ашық күйінде күкірт карталарына орналастыру нормативтерінің жобасы (көмірсутектерді барлау және (немесе) өндіру жөніндегі операцияларды жүргізу кезінде).

Кодекстің 113-бабының 1-тармағына сәйкес технологиялық нормативтерді белгілеудің негізі ең озық қолжетімді техникалар болып табылады.

Ең үздік қолжетімді техникалар бойынша қорытындыларды Қазақстан Республикасының Үкіметі ең үздік қолжетімді техникалар бойынша анықтамалықтар негізінде бекітеді.

Технологиялық нормативтердің жобасы Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 14 қыркүйектегі № 375 бұйрығымен бекітілген атмосфералық ауаға рұқсат етілген антропогендік әсердің нормаларын айқындау қағидаларына және Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің бұйрығымен бекітілген су объектілеріне рұқсат етілген антропогендік әсердің нормаларын айқындау қағидаларына сәйкес әзірленуде.

4. Қызмет түрі

«Атырау мұнай өңдеу зауыты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі» (АМӨЗ) - Қазақстанның батысындағы мұнай өңдеу және мұнай өнімдерін өндіру бойынша ең ірі кәсіпорын. Қазақстан Республикасындағы үш ірі мұнай өңдеу зауытының бірі болып табылады.

Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші (бұдан әрі - ЭҚЖЖ) бойынша қызмет түрі: 19.20.1 Мұнай өнімдерін өндіру. Бизнес-сәйкестендіру нөмірі: 040 740 000 537.

ҚР ЭК-нің 2-қосымшасының 1-бөлімінің 1.3 тармағына сәйкес "Атырау мұнай өңдеу зауыты" ЖШС-нің қызметі (көмірсутектерді қайта өңдеу) I санаттағы объектілерге жатады.

Объектінің жай-күйі: қолданыстағы.

Эмиссияларға кешенді экологиялық рұқсат: 2026-2030 жылдар кезеңіне

Шикізат материал: мұнай Батыс – Қазақстандық кен орындарының.

Өнімді қайта өңдеу көлемі ҚР Энергетика министрлігі бекіткен Қайта өңдеу бағдарламасына байланысты жылына 5,5 млн тоннадан 6,1 млн тоннаға дейін құрайды.

Мұнайды өңдеу тереңдігі: 92%.

Мұнайды қайта өңдеу нұсқасы, өндіріс паспортына сәйкес, АМӨЗ өндіріс жоспарына байланысты отын және отын-мұнай-химия нұсқалары бойынша жұмыс істей алады.

"АМӨЗ" ЖШС құрамына келесі өндірістер кіреді:

- мұнай өңдеу және мұнай өнімдерін терең күкіртсіздендіру өндірісі;
- хош иісті көмірсутектер өндірісі;
- мұнайды терең өңдеу өндірісі;
- гидрогенизациялық процестерді өндіру;
- кокс және күкірт өндірісі;
- жылу және электр энергиясын өндіру;
- мұнай өнімдерін өндіру және тасымалдау;
- электрмен жабдықтау цехы;
- тазарту құрылыстары мен промканализация цехы;
- су тұтыну цехы;
- бақылау-өлшеу аспаптары және технологиялық процестерді автоматтандыру цехы;
- механикалық-жөндеу цехы;
- "Орталық зауыт зертханасы" АО.

5. Атмосфераға ластаушы заттардың жол берілетін шығарындыларының нормативтері

ҰБШ жобасында 2026-2030 жылдар аралығындағы кезең қарастырылады.

Кәсіпорында 2026 жылдың тамыз айында жүргізілген ластаушы заттар шығарындыларының көздерін түгендеу нәтижелері бойынша 2026 жылғы жағдай бойынша негізгі өндіріс орнында (енгізілген және шығарылған көздерді ескере отырып) атмосфералық ауаға шығарындылардың 267 көзі тіркелді, оның ішінде 185 ұйымдастырылған және 82 ұйымдастырылмаған көздер.

Жалпы, "Атырау мұнай өңдеу зауыты" ЖШС қарастырылған өндірістік нысандар бойынша бөлінді:

• 2026 жылға - атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының 267 көзі, оның ішінде: 185 ұйымдастырылған, 82 ұйымдастырылмаған;

• 2027 жылға - атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының 278 көзі, оның ішінде: 185 ұйымдастырылған, 93 ұйымдастырылмаған.

• 2028-2030 жылдарға - 279 атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының көздері, оның ішінде: 185 ұйымдастырылған, 94 ұйымдастырылмаған.

Қазіргі жағдайға және даму перспективасына ластаушы заттардың тізбелері:

2026–2030 жылдар аралығында қоршаған ортаның ауасына 1-ден 4-ке дейінгі қауіптілік класына жататын ластаушы заттардың 79 түрі шығарылады.

Атмосфераға шығарындыларда ластаушы заттар бар:

Алюминий оксиді, Темір (II, III) оксидтер, Марганец және оның қосылыстары, натрий гидроксиді, натрий станнат гидраты, натрий гипохлориді, натрий карбонаты, қалайы оксиді, сынап (II) дихлориді, қорғасын және оның Бейорганикалық қосылыстары, азот (IV) диоксиді, азот қышқылы, Аммиак, Азот (II) оксиді, Гидрохлорид, күкірт қышқылы, көміртек, күкірт диоксиді, элементар күкірт, күкіртсутек, көміртек оксиді, фторлы газ тәрізді қосылыстар, нашар еритін Бейорганикалық фторлар, ортофосфор қышқылы, Бутан, Пентан, Метан, C1-C5 шекті көмірсутектер қоспасы, C6-C10 шекті көмірсутектер қоспасы, Пентилендер, Бут-1-ен, Пропен, Этен, бензол, Диэтилбензол, Диметилбензол, Метилбензол, Этилбензол, 1,1-Дихлорэтен, Хлорэтилен, Тетрахлорэтилен, Хлорпарафиндер CP-400, CP-1100, Пентан-1-ол, Бутан-1-ол, 2-Метилпропан-1-ол, 4-Метил-2-пентанол, Метанол, Гидроксibenзол, Этан-1,2-диол, 2-Метил-2-метоксипропан, 2-Метокси-2-метилбутан, Проп-2-Аль-1-ал, Формальдегид, Пропан-2-он, Карбамид, сірке қышқылы, Морфолин, Диметилдисульфид, Метантиол, Табиғи меркаптандардың қоспасы, Этантиол, Диэтиламин, (Метиламино)бензол, Үш (2-гидроксиэтил)амин, Ди (2-гидроксиэтил)амин, Бензин, ВНХ-1 коррозия ингибиторы, Керосин, Минералды мұнай, гептан фракциясы, ақ спирт, C12-19 Алкандары, тоқтатылған бөлшектер, құрамында 70-20% кремний диоксиді бар бейорганикалық шаң, құрамында 20%-дан аз кремний диоксиді бар бейорганикалық шаң, абразивті шаң, Ак-618 анионды Полиакриламид, үш натрий фосфаты, Ди(2-гидроксиэтил)метиламин.

Ластаушы заттардың жалпы шығарындылары құрайды:

2026 жылға-14489,86249 тн/жыл;

2027 жылға-14259,66861 тн/жыл;

2028 жылға-14220,35416 тн/жыл;

2029 жылға-13400,39711 тн/жыл;

2030 жылға-12605,54134 тн/жыл.

6. Тазартылған сарқынды сулардың тоған-жинауышына ластаушы заттардың жол берілетін төгінділерінің нормативтері

ҚҚС жобасы Қазақстан Республикасында қолданыстағы экологиялық, заңнамалық және нормативтік талаптарға сәйкес орындалды.

"Атырау мұнай өңдеу зауыты" ЖШС-нің ағынды суларынан ағынды суларға ағызылатын ластаушы заттардың рұқсат етілген төгінділерінің нормативтері рұқсат етілген төгінділер стандарттарына түзетулер енгізуге байланысты әзірленді.

Бұл жоба 2026 жылдан 2030 жылға дейін, жалпы алғанда, КЭР материалдарын алу шеңберінде рұқсат етілген төгінділердің нормаларын белгілейді. "Атырау мұнай өңдеу зауыты" ЖШС.

Жобада кәсіпорын туралы жалпы мәліметтер келтірілген, ағынды суларды қоймаға ағызатын қоршаған ортаны ластау көзі ретінде сумен жабдықтау және су бұру жүйелері сипатталған кәсіпорындар, ағынды суларды тазарту қондырғыларының сипаттамалары мен жұмыс тиімділігі, ағынды суларды ағызудың гидрогеологиялық жағдайлары, ағынды суларды қабылдағыштың параметрлері, ҚҚС есептеудің әдістемелік негіздері, болашақтағы ҚҚС стандарттарының есептеулері келтірілген (2026-2030).

Сондай-ақ авариялық төгінділердің алдын алу шаралары, авариялық жағдайлардың алдын алу бойынша ұсыныстар, ластаушы заттардың төгінділерін азайту бойынша ұсынылатын техникалық іс-шаралар және ҚҚС нормативтерінің сақталуын бақылауды ұйымдастыру жөніндегі іс-шаралар сипатталған.

Суды пайдалану мен бұрудың тәуліктік және жылдық көлемдерінің есебі жүргізілді, оның нәтижелері бойынша су шаруашылығы балансы жасалды. Қарастырылып отырған нысандардың қолданыстағы сумен жабдықтау және су бұру жүйелеріне баға берілді. Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 10 наурыздағы № 63 бұйрығына сәйкес ластаушы заттардың ҚҚС есебі жүргізілді.

Өндірістік объектіні сумен жабдықтау көздері мыналар болып табылады:

✓ шаруашылық-ауыз су қажеттіліктері және химиялық зертхананы сумен қамтамасыз ету үшін - "Атырау" КМК шаруашылық-ауыз су құбырының қалалық желісі облысы

Су Арнасы»;

✓ өндірістік мақсаттар үшін, в с.с. мұнайды өңдеуге, электр энергиясын өндіруге, коммуналдық қажеттіліктерге, өрттен қорғауға, айналмалы сумен жабдықтау жүйелерін қайта толтыруға – Жайық өзенінен су құбыры (техникалық су).

20.01.2026 жылғы № KZ69VTE00344949 арнайы су пайдалануға арналған тиісті рұқсат Жайық өзенінен су алу лимиті 2026 жылы-11 950,684 мың м3; 2027 жылы – 12 445,417 мың м3; 2028 жылы – 12 445,417 мың м3; 2029 жылы – 12 445,417 мың м3; 2030 жылы – 12 300,736 мың.м3.

7. Сарқынды суларды жинақтағыштың сипаттамасы

Булану алаңдары Атырау қаласының сол жағалауында орналасқан.

2019 жылы облыс әкімшілігінің шешімімен жалпы егістіктен - "ЖШС үшін уақытша пайдалануға булану"АМӨЗ" 860 шаршы метр аумаққа берілді. м.

ЖШС ""АМӨЗ" өз күшімен бірнеше картаға рекультивация жүргізді (1-2 сектор, 3, -4 сектор қалды) және "Қазмұнайгаз" Ұлттық компаниясымен бірлесіп "TAZALYQ" жобасы әзірленді, онда механикалық тазарту қондырғыларын қайта құру қарастырылған, сондай-ақ құбырларды орнату жұмыстары аяқталды. , қазір ағынды сулар жабық түрде ағып жатыр. СҚҚ-ны қайта құру бойынша жұмыстар аяқталды және мұнай өнімдерінің стандарттарын сақтауда оң нәтижелер бар.

"АМӨЗ" ЖШС—де рұқсат етілген төгінділер стандарттарының сақталуын бақылау тікелей тазартылған ағынды суларды шығаратын жерде жүзеге асырылады - №1 су шығару және №2 су шығару.

"АМӨЗ" ЖШС үшін рұқсат етілген төгінділердің нормативтері 2026-2030 жыл кезеңіне кешенді экологиялық рұқсат (ҚЭР) алу үшін әзірленді және 13 көрсеткіш бойынша белгіленді: (мұнай өнімдері, фенолдық индекс, ҚКП, хлоридтер, нитрит азоты, сульфаттар, аммоний азоты, БПК5, АПАВ, темір, өлшенген заттар, фосфаттар, нитраттар). Рұқсат етілген төгінділердің нормативтері 2026-2030 жылдардың есептік кезеңіне белгіленген:

№1 су шығару бойынша:

**2026 жылға - 4672,375 тн/жыл;
2027 жылға - 4657,629 тн/жыл;
2028 жылға - 4638,371 тн/жыл;
2029 жылға - 4628,880 тн/жыл;
2030 жылға - 3565,131 тн/жыл.**

№2 су шығару бойынша:

**2026 жылға - 2070,658 тн/жыл;
2027 жылға - 2064,125 тн/жыл;
2028 жылға - 2057,753 тн/жыл;
2029 жылға - 2051,383 тн/жыл;
2030 жылға - 14018,643 тн/жыл.**

8. Ластаушы заттар шығарындыларының технологиялық нормативтері

Ластаушы заттар шығарындыларының технологиялық нормативтерінің жобасы экологиялық тиімділікті арттыру бағдарламасын іске асырудың жоспарлы кезеңіне — 2026-2030 жылдарға әзірленді.

Бұл жобада маркерлік ластаушы заттар (МЛЗ) анықталды, олар үшін технологиялық стандарттарға қол жеткізу мерзімдері әзірленді.

Маркерлік ластаушы заттар келесі өндірістерде анықталды:

- гидрогенизациялық процестерді өндіру;
- хош иісті көмірсутектер өндірісі;
- мұнай өңдеу және мұнай өнімдерін терең күкіртсіздендіру өндірісі;
- мұнайды терең өңдеу өндірісі;
- жылу және электр энергиясын өндіру.

Ластаушы заттардың концентрациясы туралы мәліметтер негізінде келесі маркерлі ластаушы заттар (МЛЗ) бөлінді:

- СО (көміртек оксиді) - № 9, 10, 11 ПТиЭЭ қазандықтарында, сондай-ақ каталитикалық риформинг және бензинді гидротазарту қондырғыларының технологиялық пештерінде;;
- SO₂ (күкірт диоксиді) - каталитикалық крекинг қондырғыларында;
- NO_x (азот оксидтері) - барлық технологиялық пештерде.

Әрбір маркерлік ластаушы зат үшін технологиялық стандарттар белгіленеді, олар алдыңғы кезеңдердегі нақты шығарындылар деректеріне негізделеді (2023-2025 жж.).

Ең озық қолжетімді техникалар бойынша Қорытындыларда белгіленген шығарындылар көрсеткіштеріне сәйкес келмейтін нормативтер бойынша Экологиялық тиімділікті арттыру бағдарламасына сәйкес шығарындылардың жоспарланған көрсеткіштері қосымша айқындалды.

Шығарындыларды бақылаудың автоматтандырылған жүйесі жұмыс істейді.

9. Ластаушы заттар төгінділерінің технологиялық нормативтері

Төгінділердің технологиялық нормативтері I және II санаттағы объектілер үшін кешенді экологиялық рұқсатта сарқынды сулар көлемінің бірлігіне маркерлік ластаушы заттар төгінділерінің шекті саны (массасы) түрінде белгіленеді.

Осы жобада маркерлік ластаушы заттар (МЛЗ) анықталды, олар үшін технологиялық нормативтерге қол жеткізу мерзімдері әзірленді.

Маркерлік ластаушы заттармен мұнай өнімдері қабылданады. Жинағыш тоғанға ағызылатын сарқынды суларды мониторингілеу нәтижелері бойынша мұнай өнімдері бойынша № 1 су шығарудағы шоғырлану 1,37 мг/дм³ болып белгіленді. Мұнай өнімдері бойынша № 2 су шығарудағы шоғырлану 0,797 мг/дм³ болып белгіленген, бірақ НДТ қорытындысына сәйкес технологиялық көрсеткіш - 0,3 мг/дм³.

«АМӨЗ» ЖШС тазарту құрылыстары сарқынды суларды кәріздеуді қамтамасыз ететін инженерлік құрылыстар кешені болып табылады - I және II кәріз жүйесі, механикалық және биологиялық тазарту құрылыстарында сарқынды суларды дренаждау, тазарту және залалсыздандыру, сарқынды суларды табиғи жағдайларда биоұңғымаларды толық тазарту және сарқынды суларды түсіру жинауыш тоғанда булану жолымен.

Техникалық сумен жабдықтаудың қосымша көзі ретінде таза техникалық суды үнемді және ұтымды пайдалану мақсатында кәсіпорында кәріздің I-ші және II-ші жүйесінен ішінара тазартылған сарқынды суды қайта пайдалану көзделген.

«АМӨЗ» ЖШС өз қызметінде су тұтыну көлемін қысқартуға, су ресурстарын пайдаланудың тиімділігін арттыруға, суды қайталама және айналымдық пайдалануды арттыруға, ағын сулардың сапасын арттыруға ұмтылады.

Ағынды сулардың құрамындағы мұнай өнімдерінің мөлшерін төмендету және оларды жинақтаушы тоғанға ағызу кезінде белгіленген технологиялық көрсеткішке қол жеткізу мақсатында «АНПЗ» ЖШС экологиялық тиімділікті арттыру бағдарламасы шеңберінде «Тұщы суды дайындау» және «Биологиялық тазарту құрылыстарын жаңғырту» жобаларын іске асыруды жоспарлап отыр.

10. Табиғи ортаға жол берілетін физикалық әсерлердің нормативтері

Жұмыстың мақсаты - көмірсутек шикізатын қайта өңдеу процесінде болатын физикалық әсерлерді анықтау және қоршаған ортаға және адамның тіршілік әрекетіне әсерін нормалау.

Аспаптық өлшеулер мынадай көрсеткіштер бойынша жүргізілді: шу, діріл, электромагниттік өрістер, гамма-сәулелену.

ҚР 2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI жаңа Экологиялық кодексінің күшіне енуіне байланысты, онда ҚР ЭК 38-бабына сәйкес қоршаған ортаға жол берілетін антропогендік әсер ету нормативтеріне табиғи ортаға жол берілетін физикалық әсер ету нормативтері жатқызылған, бұл өз кезегінде «Атмосфералық ауаға жол берілетін физикалық әсер ету нормативтерін» және «Жер үсті суларына жол берілетін физикалық әсер ету нормативтерін» қамтиды.

Атмосфералық ауаға физикалық әсер ету көздерінің тізбесі зиянды физикалық әсерлер мен олардың көздерін түгендеу негізінде айқындалған.

Кәсіпорынды тексеру нәтижесінде физикалық әсер ету көздері технологиялық пештер, кәдеге жаратушы қазандар, электр қозғалтқыштар, сорғылар, компрессорлар, сорғылар, тоназытқыштар, желдеткіштер, арнайы техника болып табылатыны анықталды. Негізгі зиянды физикалық әсерлер: шу, діріл және электромагниттік өрістер (ЭМӨ).

Әсер ету көздерінің тізбесі және олардың сипаттамалары жұмыс орындарында және санитариялық-қорғаныш аймағының шекарасындағы бақылау нүктелерінде физикалық факторларды есептеу мен өлшеуді жүргізумен сүйемелденген әсер ету көздерін түгендеу негізінде айқындалған.

Аумақтағы шу деңгейін есептеу, карта-схемаға атмосфералық ауаға зиянды физикалық әсер ету көздерін енгізу үшін ЭРА-ШУ бағдарламалық кешені пайдаланылды. ЭРА-ШУ бағдарламасының көмегімен кәсіпорынға іргелес аумақта шудың таралу окшаулағыштары үлгіленді. Бағдарламалық өңдеу нәтижесінде шудың есептік деңгейі алынды. Бақылау нүктелеріндегі шудың есептелген деңгейі белгіленген нормативтерден аспайды. Аспаптық бақылауды жүргізу кезінде міндетті метрологиялық тексеруден өткен өлшеу құралдары қолданылды.

Иондаушы және иондаушы емес сәулелену мен діріл параметрлері бойынша жұмыс орындарындағы физикалық факторлардың деңгейін өлшеу кезінде белгіленген гигиеналық нормалардан асып кету анықталған жоқ.

Шудың жұмысшыларға әсері есту мүшелерін жеке қорғау құралдарын қолдану арқылы азаяды.

Физикалық әсер етудің шекті рұқсат етілген деңгейлерінің нормалары әрбір көз үшін табиғи органдың құрамдас бөліктеріне физикалық әсер етудің рұқсат етілген деңгейлері түрінде белгіленеді, ал мұндай көзден болатын жағымсыз физикалық әсерлер барлық басқа көздермен бірге физикалық әсер етудің белгіленген шекті рұқсат етілген деңгейлерінен асып кетпейтіні анықталды. табиғи орта.

Демек, көздердегі физикалық факторлардың бар деңгейлерін рұқсат етілген физикалық әсерлер стандарты ретінде қабылдауға болады. Әзірленген ПНФВ негізінде "АМӨЗ" ЖШС объектілеріндегі физикалық әсер ету көздері белгіленген гигиеналық нормалардан аспайтындығы анықталды.

11. Бағдарлама қалдықтарды басқару

"Атырау мұнай өңдеу зауыты" ЖШС-нің өндірістік қызметінде өндіріс және тұтыну қалдықтарының 50 түрі түзіледі, оның ішінде: 32 қауіпті және 18 қауіпті емес қалдықтар.

Қалдықтарды көму полигоны кейіннен қалпына келтіру және жою рәсімімен консервацияда болады.

Қалдықтардың түзілу көлемі мыналарды құрайды:

- **2026 жылға - 82443 тн/жыл;**
- **2027 жылға - 80243 тн/жыл;**
- **2028 жылға - 80143 тн/жыл;**
- **2029 жылға - 79306 тн/жыл;**
- **2030 жылға - 78406 тн/жыл.**

12. Өндірістік экологиялық бақылау (ӨЭК бағдарламасы)

I санаттағы объектілердің операторлары өндірістік экологиялық бақылауды жүзеге асыруға міндетті.

Өндірістік экологиялық бақылаудың мақсаттары:

- объекті операторының ішкі экологиялық саясатқа, қоршаған ортаға әлеуетті әсер ететін өндірістік процестерді бақылауға және реттеуге қатысты шешімдер қабылдауы үшін ақпарат алуы;
- Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасы талаптарының сақталуын қамтамасыз ету;

- өндірістік процестердің қоршаған ортаға, адамдардың өміріне және (немесе) денсаулығына теріс әсерін барынша азайту;

- табиғи және энергетикалық ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыру;

- штаттан тыс жағдайларға жедел алдын ала ден қою;

- объект операторының басшылары мен қызметкерлерінің экологиялық хабардарлығы мен жауапкершілігінің неғұрлым жоғары деңгейін қалыптастыру;

- кәсіпорынның экологиялық қызметі туралы жұртшылықты хабардар ету;

- экологиялық менеджмент жүйесінің тиімділігін арттыру.

Қоршаған ортаның өндірістік мониторингі белгіленген кезеңділікпен объективті деректер алу үшін орындалатын өндірістік экологиялық бақылау элементі болып табылады.

Өндірістік мониторингті жүзеге асыру шеңберінде операциялық- мониторинг, қоршаған ортаға эмиссиялар мониторингі және әсер ету мониторингі жүзеге асырылады.

"АМӨЗ" ЖШС өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы 2026-2030 жылдарға арналған, оған мыналар кіреді:

1. Операциялық мониторинг (өндірістік процестің мониторингі) - қызмет көрсеткіштерінің оның тиісті жобалық жұмысы және осы өндірістің технологиялық регламентінің талаптарын сақтау үшін орынды деп саналатын диапазонда екенін растау үшін технологиялық процестің параметрлерін бақылау.

2. Эмиссиялар мониторингі:

- ағынды су: аспаптық бақылау әдісі;

- өнеркәсіптік шығарындылар: бақылаудың аспаптық әдісі, оның ішінде автоматтандырылған бақылау жүйелері/есептік бақылау әдісі.

3. Әсер ету мониторингі:

- жер үсті сулары (жинақтаушы тоғанның фоны): бақылаудың аспаптық әдісі;

- жерасты суы (бақылау ұңғымаларының желісі): бақылаудың аспаптық әдісі;

- атмосфералық ауа (шекара санитарлық - қорғаныс аймағының): аспаптық бақылау әдісі;

- радиациялық мониторинг: бақылаудың аспаптық әдісі;

- топырақ: бақылаудың аспаптық әдісі.

Бақылаудың аспаптық әдісін "Сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен аккредиттелген өндірістік және/немесе тәуелсіз зертханалар жүзеге асырады.

Өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасының орындалуы туралы есеп тоқсан сайын есепті тоқсаннан кейінгі екінші айдың бірінші күніне дейін қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның ақпараттық жүйесіне ұсынылады.